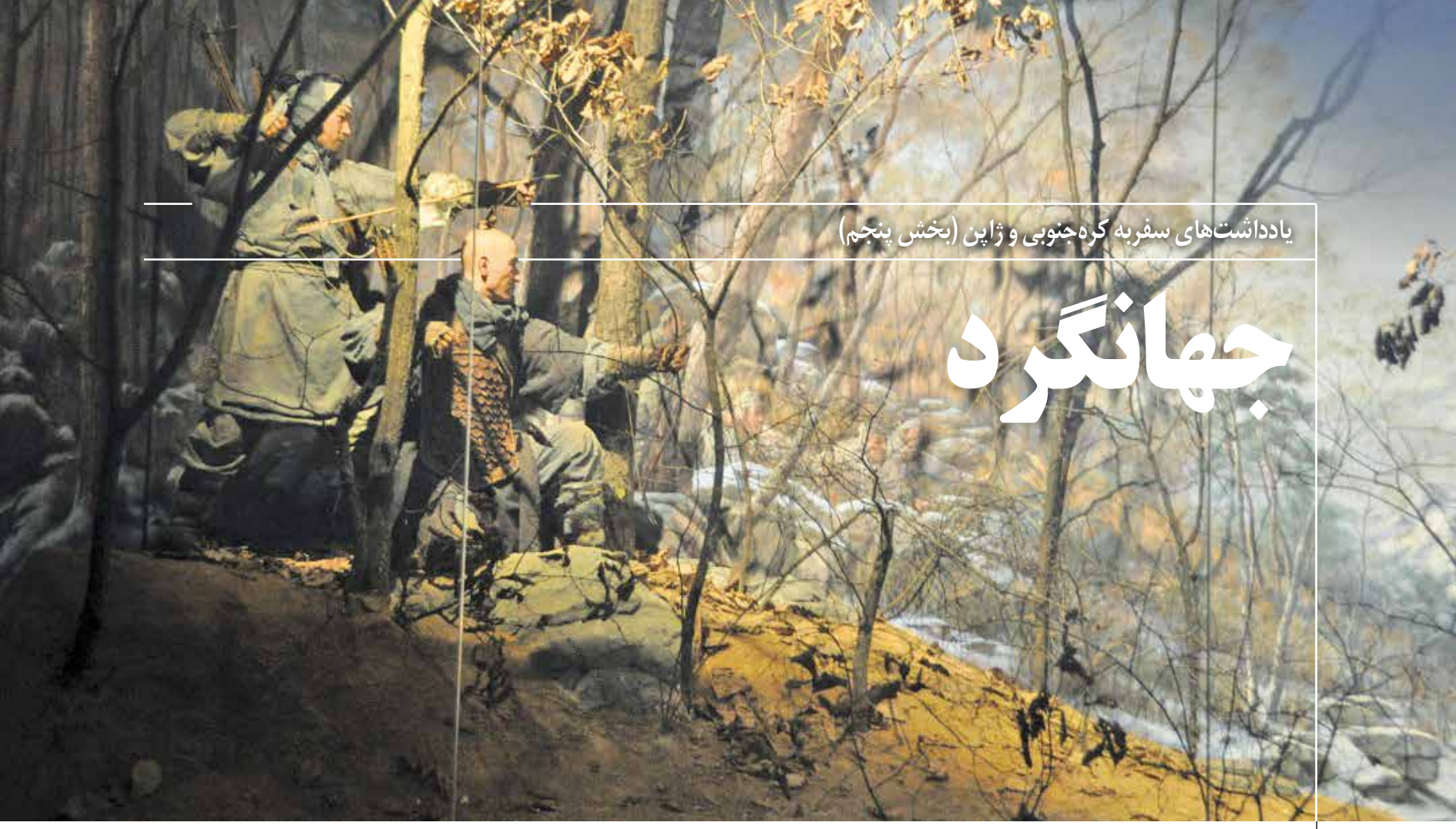

یادداشت‌های سفر به کره‌جنوبی و ژاپن (بخش پنجم)

جهانگرد

نزدیک مرز کره شمالی

نوشته عطا صادقی

پس‌از جنگ دو کره، با دخالت سازمان ملل، محدوده ای به عرض چهار کیلومتر به‌عنوان محدوده غیرنظامی ایجاد شد تا صلح‌بانان سازمان ملل در آن‌جا مستقر شوند. این محدوده غیر نظامی به محدوده DMZ معروف است. (Demilitarized Zone)

روز ششم سفر به کره ساعت ۱۰ صبح سوار مینی بوس شدیم تا به مرز دو کره برویم و این منطقه را ببینیم. مرز کره شمالی حدود ۵۰ کیلومتر از سئول فاصله داشت. جاده از شمال سئول و در امتداد رود «هان» حرکت می کرد. رودخانه هان که از وسط سئول می گذرد کم کم به سمت شمال متمایل شده و پس‌از پیوستن یک رود دیگر به آن به دریا می ریزد. همین رود در بسیاری از نقاط مرز دو کره را تشکیل می دهد. اولین مقصد ما پارکی تفریحی در نزدیکی مرز دو کره بود آنجا باید وسیله نقلیه‌مان را عوض می‌کردیم چراکه فقط اتوبوس‌های مشخصی اجازه ورود به محدوده DMZ را داشتند. نزدیکی‌های مرز تور لیدر ما که دختری اهل سئول بود توجه ما را به وضعیت درخت‌ها در دو طرف مرز جلب کرد. در سمت کره‌جنوبی درخت‌ها سبز بودند و در سمت شمال درخت‌هایی که از دور دیده می‌شدند به‌نظر خاکستری می‌آمدند. راهنمای تور این‌طور توضیح داد که به‌خاطر قحطی حاکم در کره شمالی مردم به خوردن برگ درخت‌ها روی آورده‌اند. البته من خیلی مطمئن نبودم دارد راست می‌گوید یا نه چون از حرف‌هایش حس می‌کردم بدش نمی‌آید که کمی هم در این جور موارد اغراق کند. بعد از تعویض ماشین ابتدا از روی یک پل گذشتیم که در پاسگاه بازرسی آن، مأمور پلیس گذرنامه ها را کنترل کرد. تدابیر امنیتی کاملاً مشهود بود و هر از چند گاهی خودروهای نظامی دیده می شدند. به‌لحاظ سیاسی هنوز داخل خاک کره‌جنوبی بودیم و هنوز وارد محدوده DMZ نشده بودیم. اولین مقصد ما در DMZ ایستگاه قطار دوراسان بود که در سال ۲۰۰۲ ساخته شده بود. در داخل ایستگاه قطار، تابلوی پیونگ یانگ دیده می شد که به گفته راهنما، تنها تابلویی در کره‌جنوبی بود که در آن اسم پیونگ یانگ دیده می شد. در آن سال‌ها رئیس جمهوری کره‌جنوبی که فردی لیبرال بود تلاش‌های زیادی جهت صلح پایدار و اتحاد دو کره انجام داده بود که یکی از آنها تأسیس همین ایستگاه قطار بود، اما قطار صلح هیچ گاه راه اندازی نشد چراکه سلسله اتفاقاتی مذاکرات صلح را سال به سال دشوارتر کرد. ■

بدانید

موزه جنگ سئول

نوشته و عکس از فرهاد ابوالقاسمی

موزه جنگ سئول ساختمانی است چهارطبقه، بسیار بزرگ با معماری جالب و شاید بهترین موزه ای باشد که من تا به حال در عمرم دیده‌ام! هر طبقه موزه مربوط به یک دوره از تاریخ کره است. در طبقه همکف با تاریخ کهن شبه جزیره کره از حدود ۲۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح و تمدن های آن آشنا می‌شوید. طبقات دوم و سوم به تمدن ها و امپراطوری های کره بعد از میلاد مسیح تا ابتدای قرن بیستم که کره به اشغال ژاپن درآمد اختصاص دارد و طبقه چهارم که برای ما جذاب‌تر بود به تاریخ جنگ دو کره و تقسیم آن به دو قسمت شمالی و جنوبی مربوط بود.

بخش مهم تاریخ کره از حدود قرن اول پیش از میلاد شروع می‌شود که به دوران سه امپراطوری معروف است. امپراطوری شیلا، گوگوریو و باکجه در حدود سال های ۵۷ تا ۱۸ قبل از میلاد در شبه جزیره کره تأسیس شده اند. امپراطوری گوگوریو توسط جومونگ در قسمت شمالی شبه جزیره کره تأسیس شد که بخشی از این تاریخ در سریال افسانه جومونگ به تصویر کشیده شده است. این سه امپراطوری گاه در صلح و گاه در جنگ نزدیک به ۹ قرن بر شبه جزیره کره فرمان راندند. از سال ۹۳۵ تا ۱۳۹۲ میلادی سلسله گوریو (یا همان کوریو که اسم فعلی این کشور از نام این سلسله گرفته شده است) بر این شبه جزیره فرمان راند. از سال ۱۳۹۲ تا ۱۸۹۵ نزدیک به پنج قرن حکومت این سرزمین در اختیار سلسله چوسان بود. در این دوره در بسیاری از مواقع، کره مورد هجوم مغول ها، ژاپنی ها و چینی ها قرار گرفت و سال ها فرماندهان این سرزمین وابسته به چین بودند. در سال ۱۸۹۵ با حمله ژاپن به چین و خروج نیروهای چینی از کره، این سرزمین به طور موقت استقلال خود را بازیافت تا این‌که با قدرت یافتن ژاپن در سال ۱۹۱۰، شبه جزیره کره رسماً ضمیمه کشور ژاپن شد. در این دوران نابودی هویت ملی و آبادانی اقتصادی کشور هم‌زمان اتفاق افتاد. ژاپنی ها این کشور را استثمار کرده و هم‌زمان باعث توسعه آن نیز می شدند. زمان جنگ جهانی دوم و با حمله ژاپن به چین، سخت ترین دوره حکومت ژاپن بر کره اتفاق افتاد چراکه مردان کره ای به اجبار به جنگ فرستاده شدند و زنان شان نیز به عنوان برده جنسی سربازان ژاپنی به خدمت گرفته شدند. با شکست ژاپن در جنگ جهانی دوم مردم کره امیدوار بودند پس از قرن ها استقلال و یکپارچگی خود را به دست آورند اما با بروز جنگ سرد میان دو ابرقدرت آن روز یعنی شوروی و امریکا، این سرزمین به دو بخش شمالی و جنوبی تقسیم شد. کمونیست ها در شمال تحت سلطه شوروی و دموکرات‌ها در جنوب تحت حمایت امریکا.

نکته ای که موزه جنگ سئول را از سایر موزه ها متمایز می کرد، استفاده از تکنولوژی و تجهیزات سمعی- بصری بود. استفاده از مجسمه های مومی برای بازسازی صحنه های جنگ، استفاده از ترکیب نور و صدا برای بیان بخشی از تاریخ و مهم تر از همه ایجاد اتاق های پخش فیلم برای برهه ای از تاریخ این موزه را بسیار جذاب کرده بود. در هر طبقه، وقتی بخشی از تاریخ به کمک اشیای تاریخی و باستانی، تصاویر اینفوگرافیک، ماکت ها و... بیان می شد، اتاقکی نسبتاً محصور وجود داشت که در آن می‌نشستیم و با دکمه هایی یکی از زبان‌های کره‌ای، ژاپنی، چینی یا انگلیسی را انتخاب می کردیم و فیلمی ۱۰ دقیقه ای درخصوص آن بخش از تاریخ پخش می شد. همچنین در برخی جنگ های حساس، سینمایی سه بعدی برای این کار اختصاص داده بودند. به طور مثال نبرد اینچئون یا عملیات کرومیت که در آن نیروهای امریکایی کره‌جنوبی را به یکباره از دست نیروهای کمونیست شمالی نجات می دهند با انیمیشنی سه بعدی بازسازی شده بود و شما به‌عنوان تماشاچی در صندلی هایی متحرک می‌نشستید، خود را در هواپیماها و کشتی های جنگی احساس می کردید و به نوعی انگار در این عملیات شرکت می‌کردید. جالب این‌که تمام بخش های این موزه رایگان بود. ■